

Svenska Blå Stjärnan – från början Röda Stjärnan, namnet ändrades först 1941 – grundades under första världskriget för att bistå lantbruket med personal under avspärning, kris och krig. Här en bild från tidigare år – avsaknad av färg omöjliggör bedömning av färgen på armbindlarnas stjärna, men vi kan utgå från att den var röd.

Vem tar hand om gården?

"Vem tar hand om min gård vid beredskap?"

Den frågan ställer sig Adam Palmstedt, 26 år och mjölkproducent på Kållandsö utanför Lidköping.

AV HÅKAN TEGENROT

Som deltidsanställd i försvaret är frågan om vem som tar hand om den samhällsviktiga produktionen på gården högaktuell för Adam Palmstedt, mjölkproducent på Kållandsö i Västergötland.

Han undrar med all rätt vem som kan assistera i mjölkproduktionen, som beredskap och då han tjänstgör i försvaret. Ytterst gäller frågan för många gårdar i hela landet, i beredskap vid en kris eller vid en mobilisering i ett krigsläge.

"Någon måste kunna rycka in och bistå oss på våra gårdar med djur om man som i mitt fall tjänstgör i försvaret", säger Adam Palmstedt, Kållandsö

FRÅN RÖD TILL BLÅ

Svenska Blå Stjärnan är den organisation som historiskt sett agerat inom totalförsvaret för att stödja lantbruket och organisera beredskap vid en kris och ytterst vid krig. Svenska Blå Stjärnan grundades redan 1917, namnet var då ett annat, nämligen Svenska Röda Stjärnan. För att inte förväxlas med namnet på den sovjetiska armén, gjordes en namnändring till Svenska Blå Stjärnan 1941.

Ursprungligt uppdrag för Svenska Röda Stjärnan, sedermera Svenska Blå Stjärnan, var att utbilda kvinnlig personal att ha hand om fasta och rörliga hästsjukhus, samt att organisera krigsberedskap för landets husdjursbestånd. Utbildningarna startade 1917 och över 100 år senare håller Svenska Blå Stjärnan fortsatt motsvarande uppdaterade utbildningar som idag kallas Grundkurs 1. En viktig skillnad idag är att påbörja grundutbildning är öppet för alla, män som kvinnor, mellan 16 och 60 år.

1 300 REDO

Kristin af Malmberg, generalsekreterare på Svenska Blå Stjärnan, berättar att de idag har cirka 5 000 medlemmar, varav omkring 1 300 personer har träffat en överenskommelse om att vara beredskapsresurser.

Omkring 100 personer deltar årligen i ny utbildning inom risk och säkerhet, samt i grundutbildning 1. Till det kommer olika kurser som vidareutbildning, där fokus är på djurhållning

av nötkreatur, får respektive gris. Andra utbildningar som kan tillkomma är smittskydd, sanering och hantering, respektive villkorad läkemedelshantering. Läkemedelshantering kan vara aktuellt i de lägen där Blå Stjärnan assisterar veterinärer under krisberedskap.

PRAKTIK AVGÖRANDE

Mjölksproducent Adam Palmstedt har sedan tidigare erfarenhet av kontakten med Svenska Blå Stjärnan. De har på gården haft en del praktiska övningar för deltagare i Svenska Blå Stjärnans grundutbildningar. Adam menar att de praktiska momenten i utbildningen är helt avgörande för deltagarna.

”Utan praktiska övningar finns inte den erfarenhet som krävs för att hantera stora djur”, säger Adam. ”För oss som mjölksproducenter hade det varit optimalt om några lokala medlemmar i Svenska Blå Stjärnan tränades just på vår gård, så att de känner till våra förutsättningar. Det tror jag gäller för många mjölkgårdar runt om i landet.”

BEHOV AV REKRYTERING

Frågan är högaktuell för Svenska Blå Stjärnan där de ser inte bara behov av uppdatering av sina utbildningar, utan också stort behov av att få praktikplatser på gårdar runt om i landet.

”Vi har fått medel från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, för att se över och utveckla utbildningarna för att klara av den avancerade tekniken på finns på gårdarna idag,” säger Kristin af Malmberg. ”Till det kommer behovet av rekrytering av nya medlemmar, vilket vi nu också ser över.”

”Vi ser gärna att fler lantbrukare hör av sig till oss om möjligheterna att erbjuda praktik på gården”, menar Kristin af Malmberg, Svenska Blå Stjärnan

Att ordna praktikplatser blir också en viktig del i det framtida arbetet med utökad beredskap med fokus på den svenska animalieproduktionen.

”Här ser vi gärna att fler lantbrukare, liksom Adam, hör av sig till oss om möjligheterna att erbjuda praktik på gården”, menar Kristin af Malmberg vidare.

NATURBRUKSGYMNASIER

Ett exempel på den rekrytering som Svenska Blå Stjärnan idag fokuserar på är elever på naturbruksgymnasierna runt om i landet. De har redan stor kunskap och kan snabbt komma in i organisationen och vidareutbildas. Hästägare är också vana med att hantera stora djur och kan därmed vara viktiga beredskapsresurser. Det finns troligen fler grupper i samhället som gärna ställer upp med civil beredskap.

”Många ungdomar som idag inte gör värnplikt kan säkert vara beredda att

istället utbilda sig till beredskapsresurser inom Svenska Blå Stjärnan”, säger Adam Palmstedt. ”Det kan ses som en allmän civilplikt för intresserade. Det finns också en grupp äldre än 60 år som kan delta, om de ges möjlighet och har rätt förutsättningar.”

EPA-INTRESSE

I samtalet med Kristin af Malmberg kom idén upp om att sprida budskapet om möjligheten till utbildning inom Svenska Blå Stjärnan till alla de ungdomar runt om i landet som har traktorkörkort och kör (EP)A-traktor. En idé där civilplikten inom lantbruket snabbt kan spridas över landet.

Sedan är det upp till lantbrukarna själva att erbjuda praktikplatser, så att fler tränas i att vara lokala beredskapsresurser för framtiden. Ett viktigt budskap till läsarna av Lantbrukets Affärer. ●

– Proffs på spannmålshantering!

SVENSKA ANTTI Strängnäs 0152-180 20 Regionkontor Syd 044-21 36 00 Regionkontor Väst 033-15 03 36 www.svenska-antti.se